

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
SVEIKATOS REIKALŲ KOMITETAS**

SPRENDIMAS

**DĖL VALSTYBINIO VISUOMENĖS SVEIKATOS STIPRINIMO FONDO LĖŠOMIS
FINANSUOJAMŲ PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMO**

2022 m. birželio 22 d. Nr. 111-S-

Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimo Sveikatos reikalų komitetas (toliau – Komitetas), 2022 m. gegužės 18 d. ir birželio 8 d. posėdžiuose išklausęs Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – Ministerija), Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo (toliau – Fondas) tarybos, nevyriausybinių organizacijų atstovų informaciją dėl Fondo lėšomis finansuojamų projektų įgyvendinimo,

k o n s t a t u o j a, k a d:

Įkurtas 2016 m., Fondas sudaromas siekiant naudoti lėšas visuomenės sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo veikloms, įskaitant prevencinius projektus, socialinę reklamą, mokslinius tyrimus, remti. Fondo biudžetą sudaro dalis akcizo pajamų, gautų už parduotus alkoholinius gėrimus ir apdorotą tabaką, dalis įplaukų nuo lėšų, gautų iš loterijų ir azartinių lošimų mokesčio bei kitos teisėtai įgytos lėšos.

Nuo 2016 metų nevyriausybinių organizacijų aktyvumas, teikiant paraiškas Fondo lėšomis finansuoti prevenciniams projektams, tolygiai mažėjo nuo 89,3 proc. 2016 metais iki 55,8 proc. 2022 metais, o Fondo lėšomis finansuotų nevyriausybinių organizacijų prevencinių projektų procentas nuo visų prevencinių projektų mažėjo nuo 100 proc. 2016 metais iki 77,4 proc. 2020 metais.

Per 2016-2020 metus finansuoti prevenciniai projektai buvo skirti šioms Fondo tarybos patvirtintoms remiamų veiklų sritims: alkoholio vartojimo prevencijai, sveikos gyvensenos skatinimui, visuomenės psichikos sveikatos stiprinimui ir savižudybių prevencijai.

2020 m. paraiškų teikimo ir projektų atrankos ir sutarčių pasirašymo procesas dėl paskelbtos COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) pandemijos užsitęsė, todėl sutartys su projektų vykdytojais buvo pasirašytos tik IV ketvirčio pabaigoje, tai lėmė, jog 2020 m. Fondo

lėšų nebuvo spėta įgyvendinti, o didžioji dalis pasirašytų finansinių įsipareigojimų nusikėlė į 2021 metus. Pasikeitus Fondo lėšų panaudojimo tvarkai, kuomet Lietuvos Respublikos Konstitucinio teismo sprendimu buvo nustatyta, jog visos per kalendorinius metus nepanaudotos valstybės lėšos turi būti gražinamos į valstybės biudžetą, didžiąją dalį 2020 m. fondo lėšų teko sugrąžinti į valstybės biudžetą, o pasirašytų sutartinių įsipareigojimų įgyvendinimą užtikrinti iš 2021 metų Fondui skirtų lėšų. 2021 m. Fondui skirta 3 351 000 Eur., didžioji Fondo biudžeto lėšų dalis buvo skirta 2020 m. pasirašytų sutartinių įsipareigojimų vykdymui. Likusi laisva lėšų dalis Fondo tarybos sprendimu skirta socialinei informacinei kampanijai apie COVID-19 ligą (koronaviruso infekciją) finansuoti (782 757,4 Eur.).

2021 m. Fondo lėšomis remtos dvi visuomenės sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo veiklų sritys (sveikos gyvensenos skatinimas, visuomenės psichikos sveikatos stiprinimas).

Sveikai gyvensenai skatinti įgyvendinta 15 prevencinių projektų, juose dėmesį skiriant traumų ir sužalojimų prevencijos stiprinimui, vaikų dienos režimo įpročių formavimui, netaisyklingos laikysenos profilaktikai, vaikų ir jaunimo lytinės sveikatos stiprinimui, neišnešiotų vaikų ir neįgaliųjų, įskaitant asmenis, kuriems atlikta organų transplantacija, sveikatos raštingumo didinimui, skiepijimo aprėpčių didinimui, vaikų ir jaunimo su negalia fizinio aktyvumo skatinimui. Taip pat pradėti vykdyti trys moksliniai tyrimai siekiant sukurti fizinio aktyvumo skatinimo darbovietėse efektyvius modelius, sukurti ir išbandyti suaugusių (18-64 metų) ir vyresnio amžiaus (65 metų ir vyresnių) asmenų fizinio pajėgumo vertinimo testų rinkinį (bateriją) bei įvertinti dažną informacinių technologijų naudojimo poveikį nepilnamečiams. Jie bus baigti 2023 metais.

Psichikos sveikatai stiprinti įgyvendinta 16 prevencinių projektų juose dėmesį skiriant vaikams, turintiems raidos sutrikimų, ir jų tėvams bei specialistams, dirbantiems su tokiomis šeimomis, pedagogų, statutinių pareigūnų psichoemocinio klimato gerinimui darbo vietoje, tabako gaminių ir el. cigarečių vartojimo prevencijai ir ankstyvajai intervencijai, nuotolinės ergoterapijos mokymams, azartinių lošimų, psichoaktyviųjų medžiagų prevencijai, žalos mažinimo mokymams, nevaisingumo ar krizinio nėštumo situacijų valdymui. Taip pat pradėti vykdyti trys moksliniai tyrimai, susiję su psichikos sveikatai palankios mokyklos koncepcija, Lietuvos gyventojų naujoviškų bedūmių kaitinamojo tabako gaminių ir el. cigarečių paplitimu bei vartojimo įpročių aiškinimusi bei tarptautinių psichologinio vertinimo instrumentų, naudojamų psichikos ir elgesio sutrikimų diagnostikai, pritaikymu naudojimui Lietuvoje. Moksliniai tyrimai bus baigti įgyvendinti 2023 metais.

Socialinės informacinės kampanijos vyko dvi – „Rinkis gyvenimą“ bei Koronaviruso (COVID-19) informacijos sklaida šalies žiniasklaidos priemonėse.

Lietuvos Respublikos Seimui 2021 m. gruodžio 16 d. priėmus Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 38(1) straipsnio pakeitimo įstatymą Nr. XIV-792, buvo atsisakyta Fondo tarybos įgaliojimo priimti sprendimus dėl Fondo lėšų projektams skyrimo, ir poįstatyminiais teisės aktais ši funkcija buvo perduota Ministerijai.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2022 m. kovo 25 d. įsakymu Nr. V-647 buvo patvirtintos 2022 metų Fondo lėšomis finansuojamų visuomenės sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo veiklų sritys (sveikos gyvensenos skatinimas, visuomenės psichikos sveikatos stiprinimas) ir prioritetai (prevenciniai projektai – 12 priemonių, moksliniai tyrimai – 7 priemonės, socialinės kampanijos – 2 priemonės). Kvietimas teikti paraiškas Fondo lėšomis finansuotiems prevenciniams projektams, socialinės reklamos ir mokslinių tyrimų projektams įgyvendinti patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2022 m. balandžio 4 d. įsakymu Nr. V-685. 2022 metų Fondo lėšomis finansuotiems projektams skiriama 3 070 061,46 Eur., iš kurių prevenciniams projektams, moksliniams tyrimams, socialinei reklamai finansuoti skiriama atitinkamai 40 proc., 10 proc., 50 proc. visų 2022 metų Fondo lėšų. Konkurso Fondo lėšoms gauti trukmė – 2022 m. balandžio 4 d. – 2022 m. gegužės 3 d., sulaukta 138 paraiškos, 111 paraiškų atitiko administracinę atitiktį ir buvo perduotos ekspertiniam vertinimui, kurio pabaiga numatoma 2022 m. birželio 15 d.

Buvo atkreiptas dėmesys, kad paskutinius ketverius metus tvirtinamos tos pačios Fondo lėšomis finansuojamos visuomenės sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo veiklų sritys (sveikos gyvensenos skatinimas, visuomenės psichikos sveikatos stiprinimas), pasigendama kitų aktualių Fondo lėšomis finansuotų visuomenės sveikatos sričių: aplinkos sveikatos, vartotojų sveikatos, produktų saugos, nuodingųjų medžiagų, užkrečiamųjų ligų prevencijos ir kt.

Taip pat buvo pažymėta, kad pasirašius sutartis dėl projektų vykdymo einamųjų metų II ketvirčio pabaigoje, nevyriausybinėms organizacijoms lieka labai mažai laiko įgyvendinti projektus, todėl reikėtų parengti ir patvirtinti kitų metų Fondo lėšomis finansuojamas visuomenės sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo veiklų sritis ir prioritetus einamųjų metų pabaigoje, kad jie būtų aiškūs besibaigiant metams, o potencialūs pareiškėjai Fondo finansavimui galėtų pasiruošti paraiškų teikimui.

n u s p r e n d ž i a:

1. Siūlyti Lietuvos Respublikos Vyriausybei:

1.1. Pakeisti Fondo nuostatus, nustatant, kad Ministerija kasmet iki einamųjų metų pabaigos patvirtina kitų metų Fondo lėšomis finansuojamas visuomenės sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo veiklų sritis ir prioritetus.

2. Siūlyti Sveikatos apsaugos ministerijai:

2.1. Tvirtinant Fondo lėšomis finansuojamų visuomenės sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo veiklų sritis ir prioritetus, atsižvelgti į tuo metu aktualiausias visuomenės sveikatos problemas, veiklų sričių įvairovę. Įtraukti į veiklų sričių ir prioritetų formavimą bei projektų atranką visuomenės sveikatos biurų, nevyriausybinių organizacijų, bendruomenių atstovus.

2.2. Skelbti kvietimą teikti paraiškas Fondo lėšomis finansuotiems prevenciniams, socialinės reklamos, mokslinių tyrimų projektams įgyvendinti ir organizuoti konkursą Fondo lėšoms gauti einamųjų metų sausio mėnesį, kad vasario mėnesį būtų sudarytos finansavimo sutartys ir pradedamos projektinės veiklos, o jų vykdymui pakaktų laiko.

2.3. Siekti, kad Fondo lėšomis finansuojamų nevyriausybinių organizacijų prevencinių projektų procentas nuo visų prevencinių projektų būtų ne mažesnis, kaip 80 proc.

2.4. Sudaryti galimybes sveikatinimo srityje dirbančioms bendruomenėms teikti paraiškas Fondo lėšomis finansuotiems prevenciniams projektams įgyvendinti.

Komiteto pirmininkas

Antanas Matulas

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos Seimas, Gedimino pr. 53, 01109 Vilniaus m., Lietuva (2022-06-23 14:41:34)
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL VALSTYBINIO VISUOMENĖS SVEIKATOS STIPRINIMO FONDO LĖŠOMIS FINANSUOJAMŲ PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMO
Dokumento rūšys	-
Dokumento registracijos data ir numeris	2022-06-22 Nr. 111-S-18
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	-
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Antanas Matulas, Seimo narys
Parašo sukūrimo data ir laikas	2022-06-22 14:50:25 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2022-06-22 14:50:58 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	EID-SK 2016,2.5.4.97=#160e4e545245452d3130373437303133,AS Sertifitseerimiskeskus,EE
Sertifikato galiojimo laikas	2019-09-18 20:08:20–2024-09-16 23:59:59
Parašo paskirtis	Registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Seimo kanceliarija, Dokumentų valdymo sistema
Parašo sukūrimo data ir laikas	2022-06-22 14:51:00 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	-
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	RCSC IssuingCA,VI Registru centras - i.k. 124110246,RCSC,LT
Sertifikato galiojimo laikas	2022-02-28 10:34:07–2025-02-27 10:34:07
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	-
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DocLogix v12.8.7.0
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Tikrinant dokumentą nenustatyta jokių klaidų (2022-06-23 14:41:34)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2022-06-23 14:41:34 atspausdino Milda Neverkevičienė
Paieškos nuoroda	-
Papildomi metaduomenys	-